

تجلیل از «پورتراب» در شب استاد استادان

● **شرق:** صدوهشتادوپنجاهمین شب بخارا، به نکوداشت مصطفی کمال پورتراب اختصاص داشت. مردی که حق بزرگی به گردن موسیقی ایران دارد. او در تمام عمرش آموخته است و آموخته‌هایش را با دیگران به اشتراک گذاشته است. پورتراب سازهای متنوعی نظیر فاکتور را از یاروسلاوویزا، ویولن را از حشمت سنجرى و عطاالله خادمیباقل و تارار را از موسی معروفی فرا گرفت و تئوری موسیقی ایرانی را نزد روح‌الله خالقی آموخت و در شب بزرگداشتش استادان موسیقی و شاگردانش از جایگاه رفیع او سخن گفتند. محمد سریر در این مراسم گفت: «استاد پورتراب از منظر و جایگاه موسیقی ملی به روش‌ها و تکنیک‌هایی که در موسیقی جهانی اعتبار دارد نگاه کرده است و برخلاف بسیاری از کسانی که فقط با موسیقی مغرب‌زمین آشنایی عمیق دارند، ایشان به موسیقی ملی نیز اشراف دارند و آن را محترم و لازم و بخشی از هویت ملی این سرزمین می‌شناسد.»

نادر مشایخی نیز از روزهایی صحبت کرد که هارمونی را نزد آقای پورتراب آموخت؛ او گفت: «با آموختن هارمونی نزد استاد پورتراب، به درک و کشفی نو از آهنگسازی رسیدم که نشان می‌داد هر آهنگساز باید به سیستمی در آهنگسازی برسد که بتواند اجزایی را که با آن کار می‌کند تعریف کند و تعریف این اجزا باعث می‌شود که سلسله‌مراتب به وجود بیاید. با دیدگاه‌های مختلفی نسبت به همان اجزا شما می‌توانید سلسله‌مراتب مختلفی را ابداع کنید. این شناخت زندگی من را تغییر داد.» حمیدرضا نوربخش به وجه دیگری از شخصیت استاد پورتراب یعنی ویژگی‌های اخلاقی او اشاره کرد. نوربخش در صحبت‌هایش تاکید کرد که استاد از دوران جوانی پاک بوده و پاک زیسته و تا امروز از پاکى را در ضمیر خودش حفظ کرده و به همین دلیل هم همیشه مورد اعتماد همه بوده است. اما قطعاً شنیدن صحبت‌های یکی از نزدیک‌ترین افراد خانواده استاد پورتراب یعنی برادرش در این مراسم برای بسیاری جذاب بود. امیرتیمور پورتراب گفت: «از شهریور ۱۳۲۰ به بعد که پدرمان را از دست دادیم، سرپرست خانواده ما برادرم بودند. من و دوبرادر دیگر و یک‌خواهر را زیر بال‌وپر خودشان گرفتند و از هرنظر مواظب من بودند و افتخار بعدی من این است که ایشان چون موزیسین بود، ما هم به راه موسیقی قدم گذاشتیم. برادر من از خود فرزندی ندارد، اما دانشجویان او که از هزار نفر بیشترند، همه فرزندان او هستند.» نازنین جلالی‌فراهانی، سخنران بعدی نیز در صحبت‌هایش از شیوه تدریس استاد پورتراب سخن گفت، اینکه او از موسیقی برای تدریس و تفهیم مطالب استفاده می‌کند. در آخر نوبت به مصطفی کمال پورتراب رسید تا در مراسم نکوداشتش چند کلامی صحبت کند. او گفت: «انسان خردمند به

استفاده از خرد و پشتکار، خود را به مقام رفیع «اشرف مخلوقات» رساند. باری به شهادت تاریخ، گذشتگان فرهیخته و خردمند در طی قرون متمادی با ابداعات، کشفیات، قوانین و اصول علمی و هنری خود، کتاب بسیار قطوری را دانستنی‌ها را به‌وجود آورده‌اند که من و امثال من با سال‌ها علم‌آموزی و با همه سعی و کوشش و کاربرد این دانستنی‌ها فقط چندبرگی به این کتاب بسیار قطور می‌افزایم و این افزایش تدریجی ممکن است قرن‌ها ادامه یابد و این اشرف مخلوقات به‌جایی رسد که جز خدا نبیند.» پورتراب در پایان از مدیران هنری خواست به آموزش موسیقی علمی و راستین جوانان توجه بیشتری کنند. لوح تقدیری هم از سوی خانه موسیقی به او اهدا شد. از دیگر بخش‌های این مراسم فیلم مستندی بود که به پیش شد و در این فیلم کسانی همچون فرهاد فخرالدینی، محمدرضا شجریان، زنده‌یاد همایون خرم، حسین علیزاده، لوریس چکنواریان و شهداد روحانی از ویژگی‌های مصطفی کمال پورتراب سخن گفتند و بری زنگنه و رشید وطن‌دوست، خواننده ایرا، از حاضران در این جمع بودند.

هفت جهان

انتشار ششمین آلبوم سامی یوسف

● **شرق:** ششمین آلبوم سامی یوسف با عنوان «رانه‌های‌ار» با مضمونی ایرانی- اسلامی همزمان با آغاز سال میلادی روانه بازار شد. این آلبوم اول از ۲۰۵ منتشر شده و شامل ۱۲ قطعه صوتی است که تمامی اشعار آن از سوی حسین نصر از فیلسوفان مسلمان و صاحب کرسی مطالعات سنتی دانشگاه جورج واشنگتن، سروده شده است. او در گفت‌وگویی که همراه سال‌جاری با «شرق» انجام داد، به تأثیر حسین نصر بر افکارش اشاره کرده بود: «من بارها دکترنصر را ملاقات کرده‌ام و ایشان را به‌عنوان یکی از معلمان و استادان خود می‌دانم.»

شرق: فرانچسکو رزی، کارگردان برنده نخل طلا و اسکار در ۹۲ سالگی درحالی‌که به خواب فرورفته بود، درگذشت. این کارگردان که آثار اجتماعی و چندلایه‌اش شهرت فراوانی را برای او به ارمغان آورده بود کارش را در اواخر دهه ۴۰ به‌عنوان دستیار لوچینو ویسکونتی، که از بزرگ‌ترین کارگردان‌های تاریخ ایتالیاست، شروع کرد. او دستیار میکل آنتونیونی هم بود. این کارگردان، ویتربنی از جوایز معتبر جهانی را در اختیار داشت؛ اولین فیلم او در مقام کارگردان با نام «چالش» در سال۱۹۵۸ موفق به کسب جایزه ویژه هیات داوران از جشنواره ونیز شد. وی در سال ۱۹۶۲ نیز با فیلم «سالواتوره جولیانو» توانست خرس نقره‌ای جشنواره برلین را تصاحب کند. سال بعد از آن هم یعنی ۱۹۶۳ سالی بود که با فیلم «دست‌های روی شهر» شیر طلای ونیز را با خود به خانه برد. در کلکسیون جوازی او، نخل طلا هم خودنمایی می‌کند که آن را برای فیلم «پرونده ماتئی» در سال ۱۹۷۲

از میلاد تا برلیناله

فیلم حذف شده فجر به آلمان می‌رود

چراغ سبز برلین به «مادر قلب‌اتمی»

عکس:سایتلر افغانی

بهناز شیربانی: دبیر جشنواره فجر از لزوم همدلی می‌گوید، اما مظاهرا صحبت‌های علیرضا رضاداد می‌گوید، برای بسیاری از اهالی سینما قابل دفاع نیست. همچنان فیلمسازان حذف‌شده از بخش سودای سیمرغ معترض‌اند. عبدالرضا کاهانی که فیلمش، «استراحت مطلق» به جشنواره فیلم فجر راه نیافت و گفته می‌شود، مشکلات ممیزی مانع از حضور آن در جشنواره شده است، قصد دارد فردا در یک نشست، سوال‌های خبرنگاران را درباره حواشی فیلمش پاسخ دهد. برخی دیگر از فیلمسازانی که از شرکت در گردونه رقابت جشنواره فیلم فجر بازماندند، سکوت را ترجیح داده‌اند. «مادر قلب‌اتمی» به کارگردانی علی احمدزاده اما از جمله فیلم‌هایی است که در روزهای اخیر اتفاقات عجیبی را تجربه کرد. این فیلم از نظر هیات انتخاب جشنواره فجر به‌لحاظ «کیفی» واجد شرکت نبود؛ در حالی که در بخش «فروم» شصت‌وپنجمین جشنواره برلین پذیرفته شده است. امیر سیدزاده، تهیه‌کننده این فیلم در گفت‌وگو با «شرق» و در پاسخ به این پرسش که آیا حقیقتاً اعمال نظر کمیسیون فرهنگی مجلس دلیلی برای راه‌نیافتن این فیلم به جشنواره بوده، گفت: «بعید می‌دانم این موضوع صحت داشته باشد. اما من حاضرم که این فیلم را برای اعضای کمیسیون فرهنگی مجلس نمایش دهم و اگر بر اساس الفبای هنری نظر کمیسیون فرهنگی مبنی‌بر عدم نمایش این فیلم صحت داشته

فرزند نئورئالیسم ایتالیا درگذشت

خواب مرگ «فرانچسکو رزی»

به دست آورد. او اسکار بهترین فیلم خارجی‌زبان هم در سال۱۹۸۱ برای فیلم «سه برادر» دریافت کرده بود. این فیلم داستانی درباره رشد سه پسر بود که پس از مرگ مادرشان و توسط پدرشان به روستا بازمی‌گردند. رزی با فیلم «کارمن» در سال۱۹۸۴، گلدن گلوب بهترین فیلم خارجی‌زبان را هم به فهرست افتخاراتش اضافه کرد. یک شیر طلای افتخاری هم در سال۲۰۱۲ به پاس یک عمر دستاورد سینمایی به این کارگردان صاحب سبک تقدیم شده است. آخرین فیلم رزی «متارکه جنگ» بود که در سال۱۹۹۷ با بازی جان تورتورو ساخته شد. گفتنی است رزی در دهه ۱۳۵۰ به تهران نیز سفر کرده بود و فیلم‌های او به‌ویژه «سالواتوره جولیانو» و «مسیح در ابولسی توقف کرد» بارها از تلویزیون ایران به نمایش درآمده‌اند. او یکی از تأثیرگذارترین فیلمسازان سینمای پست‌نئورئالیستی ایتالیا در سال‌های دهه ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ بود. فرانچسکو رزی درباره فیلمسازی خود

زخِبه

لغو کنسرت «چرافتی»

ساز «همایون» در تهران کوک نمی‌شود

عکس:فارس

شرق: کنسرت «همایون شجریان» در تهران لغو شد تا سازهای او و گروهش امکان کوک‌شدن پیدا نکنند. کنسرت «چرا رفتی» به خوانندگی همایون شجریان و آهنگسازی «تهمورس پورناظری» که قرار بود هشتم‌بهمن در سالن وزارت کشور برگزار شود، لغو شد. محمدحسین توتونچیان، تهیه‌کننده این کنسرت در این‌باره گفت: «طبق برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده قرار بود اجرای کنسرت چرا رفتی بار دیگر هشتم‌بهمن‌ماه در تهران و در سالن وزارت کشور برگزار شود که باوجود عقد قرارداد کتبی و پرداخت کامل هزینه سالن و نه قسمتی از آن از چندماه گذشته، این روز توسط سالن وزارت کشور به برنامه دیگری اختصاص داده شد.»

مدیر موسسه فرهنگی‌هنری ققنوس در ادامه گفت: «درصورت امکان و مهیابودن شرایط لازم، این کنسرت اسفندماه در تهران برگزار می‌شود.» تور شهرستان‌های کنسرت چرا رفتی با اجرا در بندرعباس مجدداً آغاز شده است و ۲۵دی در سمنان به روی صحنه خواهد رفت. روز شنبه خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا) از لغو شب دوم کنسرت همایون شجریان در بندرعباس خبر داده بود، خبری که مدیر برنامه‌های این خواننده آن را تکذیب کرد. توتونچیان درباره تور کنسرت «چرافتیی» به خوانندگی همایون شجریان و آهنگسازی تهمورس پورناظری در بندرعباس به «شرق» گفته بود: «ما اصلاً برای شب دوم

دولتی‌ها نگران برهم خوردن فضای «همدلی»

رضا داد: رسانه‌ها ما را متهم نکنند

عکس:ایستنا

نداریم. آقای سینایی رسماً گفتند که فیلم ایشان به معنای معمول قابل داوری نیست و وقتی با ایشان طرح موضوع شد، استقبال کردند. با بزرگواران دیگر نیز وارد گفت‌وگو شدیم و آقای احد صادقی که امین جامعه سینمایی هستند و رازدارانه فعالیت‌های دبیرخانه را جلو بردند، از بزرگواران اجازه گرفتند.» رضاداد بیان کرد:«بعضی از این فیلم‌ها با مشارکت فآرایی و سازمان سینمایی ساخته شده اما خود را ملزم می‌دانستیم که از فیلمسازان برای حضور اکثرشان در بخش خارج از مسابقه اجازه گرفته شود. ضم آنکه تاکید شد حضور فیلم‌ها در بخش خارج

گفته است: «من همیشه ضرورت ساخت فیلم‌هایی را حس کردم که به درک واقعیت امور کمک کند: واقعیت سیاست، اقتصاد و همین‌طور جامعه جنایتکار که کاملاً به هم پیوسته‌اند. این موضوعات امروز درهم‌تنیده‌تر و برای همین نگران‌کننده‌ترند.» مارتین اسکورسیزی درباره این کارگردان گفته است: «رزی مانند توفانی است که ناپاکی‌ها را با خود می‌برد.»

درخواست معتمدآریا برای کمک به یک هنرمند

نمایشنامه‌خوانی «مرد برهنه و مرد فرآک‌پوش» با حضور فاطمه معتمدآریا و با هدف کمک به درمان اصغر شاهوردی، صدابردار سینما که در حادثه‌ای دچار قطع‌نخاع شده است، برگزار شد. به گزارش ایسنا، این نمایشنامه ۱۸ادی به صورت تک‌اجرا در فرهنگسرای «این‌سینا» روخوانی و این برنامه به اصغر شاهوردی و همسرش تقدیم شد. «مرد برهنه و مرد فرآک‌پوش» نوشته داریو فو، با ترجمه جمشید کاویانی و کارگردانی مهدی سلیمانی منصور روخوانی شد.

این نمایشنامه‌خوانی با نقش‌خوانی ارژنگ امیرفضلی، امیرحسین صدیق، رضا تفکری، مهدی سلیمانی منصور، پوریان میاندهی، مریم باقری، آزاده اکبری و موسیقی شاهد سبحانی و پیام مصحح از طرف گروه و با فراقت تقدیم‌نامه توسط هنرمند سینمای ایران، فاطمه معتمدآریا به اصغر شاهوردی و همسرش اشرف افشاری تقدیم شد.فاطمه معتمدآریا در انتهای نمایشنامه‌خوانی و در بین تشویق‌های حضار روی صحنه و کنار عوامل رفت و گفت: «با تشکر از عوامل این نمایشنامه‌خوانی زیبا که شیی خوب را برای همگی ما رقم زدند، این اجرا را به همسر همکار عزیزمان اصغر شاهوردی، صدابردار سینما که چندسال پیش بر اثر سانحه تصادف دچار قطع‌نخاع شدند، تقدیم می‌کنیم.»

ایسن بازیگر تئاتر و سینما ادامه داد: «از تمامی دست‌اندرکاران حوزه سینما و فرهنگ و دولتمردان استعدا دارم درصورت امکان به جهت رفاه حال خانواده شاهوردی و همچنین همسر فداکار ایشان، بانو اشرف افشاری و برای درمان اصغر شاهوردی از هیچ‌کمکی دریغ نکرده تا با اعزام ایشان به خارج از ایران، مقدمات بهبودی او فراهم شود.»

این نمایشنامه‌خوانی با حمایت شرکت «آتیه‌سازان مهر» و محمد صنعت، تولیدکننده محصولات غذایی برگزار شد.

اصغر شاهوردی بیش از پنج‌سال است که در پشت‌صحنه یک‌فیلم دچار سانحه شده است.

یاد دوست

منوچهر اسماعیلی در تشییع پیکر «رسول‌زاده»:

پدر ما از دست مارتفت

● **شرق:** روز گذشته محوطه داخلی خانه سینما حال‌وهوای دیگری داشت، تاج‌های‌گلی که با روبان سیاه تزیین شده بود و نوای قرآنی که به گوش می‌رسید و عکس‌های زنده‌یاد رسول‌زاده که در گوشه‌وکنار محوطه خانه سینما با تبسمی از دوستانش خداحافظی می‌کرد. طبق روال باید بر پیکر زنده‌یاد رسول‌زاده نماز خوانده می‌شد اما پیش از آن، تعدادی از هنرمندان حاضر در خانه‌سینما چند کلامی را درباره زنده‌یاد رسول‌زاده صحبت کردند. نظام‌الدین کیایی، (صدابردار) از همسرشدنش با زنده‌یاد رسول‌زاده در سفر حج صحبت کرد و گفت: «مرام او را در آن سفر دیدم که کلامش الهی بود و شاید همین، یکی از نشانه‌هایی باشد که خدا او را دوست داشت.»محمدمهدی عسکریور، مدیرعامل خانه سینما نیز از همکاری سال‌های دورش با او گفت و افزود: «او الگوی بسیار خوبی بود و تا زمانی که صدای او را می‌شنویم، زنده است.»منوچهر اسماعیلی، دوبلور پیشکسوت سینما و تلویزیون نیز گفت: «حال خوبی ندارم چون پدر ما از دست ما رفت، چه کنیم؟ فقط می‌گویم باید تحمل کنیم.»محمد سریر، عضو هیات‌مدیره خانه‌سینما نیز در سخنانی گفت: «بخش مهمی از حضور یک‌بازیگر، همان صداست و او انسانی بود که می‌توانست به بخش مهمی از سینما جان دهد.»ناصر مدحود، حسین عرفانی، محمد قنبری و ایرج رضایی از دیگر دوبلورهای سینما و تلویزیون نیز چند کلامی درباره ویژگی‌های اخلاقی و کاری زنده‌یاد رسول‌زاده صحبت کردند. چنگیز جلیلووند، پرویز ربیعی، معصومه آقاچانی، منوچهر والی‌زاده، سعید پورصمیمی، سیامک اطلسی، گیتی معینی، علی «هکدری»، مهدی میامی، علی‌محمد اشکیوس، ناهید شغسعانی، کامران ملکی، مرژان عظیمی، آرزو روشناس، ناهید امیریان و خسرو خسروشاهی از جمله چهره‌های حاضر در این مراسم بودند. مراسم ختم زنده‌یاد احمد رسول‌زاده سه‌شنبه ۲۴دی از ساعت ۱۵ تا ۱۶در مسجد حجت‌بن‌الحسن در خیابان شهرداری برگزار می‌شود.